

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.1.1 สภาพปัญหา	1
1.1.2 ภูมิหลัง ประวัติ และวิวัฒนาการของปัญหาที่นำมาสู่โจทย์วิจัย	4
1.2 วัตถุประสงค์	8
1.3 กรอบการศึกษาวิจัย	9
1.4 สมมุติฐานงานวิจัย	9
1.5 นิยามคำศัพท์	9
1.5.1 ความหมายของธุรกิจค้าปลีก	9
1.5.2 บทบาทของธุรกิจค้าปลีก	9
1.5.3 ประเภทของธุรกิจค้าปลีก	9
1.6 ลำดับของการนำเสนอ	11
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน	13
2.2 กระบวนทัศน์ของรัฐต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	16
2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กับแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน	16
2.2.2 ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	19
2.3 แนวนโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	26
2.4 หลักสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	28
2.4.1 หลักสิทธิมนุษยชน	28
2.4.2 ปฎิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน	29
2.4.3 ปฎิญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา	30
2.4.4 ประเทศไทยกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	30
2.5 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	35
บทที่ 3 ผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	
3.1 การประกอบธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย	36
3.2 รูปแบบการขยายสาขาธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย	48
3.2.1 การขยายกิจการสาขาไปยังภูมิภาค	48
3.2.2 การลดขนาดพื้นที่เป็นสาขาย่อยเพื่อกระจายไประดับชุมชน	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	50
3.3.1 ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มองว่าเป็นยุคของการห้ามขายของถูก	50
3.3.2 ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิมมองว่าเป็นความไม่เป็นธรรมทางการค้า	52
3.4 การรวมตัวของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเพื่อต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ต่างชาติ	53
3.4.1 พลังขับเคลื่อนภาคสังคม	53
3.4.2 ปრაกฏการณ์พลังขับเคลื่อนทางสังคมไทย	55
3.4.3 การรวมกลุ่มเพื่อต่อต้านและคัดค้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	57
3.5 บทบาทภาครัฐกับการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	65
3.5.1 มาตรการช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	65
3.5.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	66
3.6 แนวปฏิบัติของต่างประเทศในการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	69
3.6.1 ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น	69
3.6.2 ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส	72
3.6.3 ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา	73
3.6.4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการสร้างความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนเรื่อง “การอยู่ร่วมกัน” จากตัวอย่างกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา	74
บทที่ 4 ผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรม ทักษะชีวิตของประชาชน และรูปแบบวิถีชุมชน	
4.1 การศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการขยายตัวของ ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม	76
4.2 วัตถุประสงค์	77
4.3 พื้นที่สำรวจข้อมูล	77
4.4 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4.4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	79
4.4.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	80
4.4.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	81
4.4.4 ส่วนที่ 4 ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจชุมชนท้องถิ่น	82
4.5 การวิเคราะห์สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค	87
4.5.1 วิถีชีวิตและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตามพลวัตทางสังคม	90
4.5.2 ทัศนคติต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีก ดั้งเดิม	90
4.6 สรุป	91

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน	15
2	กระบวนการทัศน์การพัฒนาประเทศเพื่อนำไปสู่พัฒนาการทางเศรษฐกิจ	23
3	กระบวนการทัศน์การพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจกระจายพื้นที่การลงทุนให้ครอบคลุมภูมิภาคต่างๆ และการขยายตลาดทางการค้าใหม่	24
4	การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมในขณะนี้เริ่มมีการสร้างกรอบแนวคิดในเชิงพัฒนาประเทศรวมถึงการรักษาสมดุลทางสังคม (คน) โดยพยายามรักษาการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การกระจายรายได้การพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และที่สำคัญมีการสร้างมาตรการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	24
5	กรอบคิดการพัฒนาประเทศเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของคน	25
6	กรอบความคิดการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ดุลยภาพการพัฒนายังคงอยู่ที่มิติทางเศรษฐกิจ โดยด้านเศรษฐกิจยังคงเป็นปัจจัยการพัฒนาประเทศที่เด่นชัดสุด	25
7	กรอบคิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนแต่เป็นเชิงการพัฒนาแบบแยกส่วน แต่ยังคงมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจคือการพัฒนาประเทศ โดยมีด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเพียงวาทกรรมในนามการพัฒนาประเทศที่สมดุลและยั่งยืน	25
8	เวทีประชุมเพื่อการรับฟังความคิดเห็น	52
9	ภาพการลงทุนของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่: ตัวอย่างห้างเทสโก้โลตัสกับการลงทุนในประเทศต่างๆ	54
10	ประมวลภาพการรวมกลุ่มเพื่อต่อต้านและคัดค้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	62
11	เอกสารคัดค้านการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	64
12	ตัวอย่างการสำรวจข้อมูลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	79
13	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการในทางปฏิบัติ	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปกรอบคิดของนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน	26
2	ตารางแสดงร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ช่วงเวลา อดีต – พ.ศ. 2540	37
3	ตารางแสดงการขยายการลงทุน	40
4	ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนรูปแบบไฮเปอร์มาร์เก็ต	44
5	ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนรูปแบบเทสโก้โลตัสคัมค่า	45
6	ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนตลาดโลตัส	46
7	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคเหนือ)	55
8	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคกลาง)	55
9	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคใต้)	56
10	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคอีสาน)	56
11	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคตะวันออก)	57
12	วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม	77
13	ตารางแสดงพื้นที่สำรวจข้อมูลแบบสอบถามและกายภาพ	78
14	ตารางแสดงความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง	86
15	ตารางแสดงความเห็นต่อผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม	87